

Vidéken vagy helyben?

Hol érdemes előbb kiterjeszteni az MTESZ hatókörét

Mostanában el-elvitatkoznak azon az MTESZ szegedi intéző bizottságának tagjai, a műszaki és tudományos egyesületek vezetői, hogy érdemes-e a megye többi városában élő szakembert is bevonni a munkába? Persze így, első olvasásra is az tűnik nyilvánvalónak, hogy feltétlenül érdemes. De akkor miért vitatkoznak rajta?

Pártfogásba kell venni őket

Se Hódmezővásárhelyen, se Makón, Szentesen vagy Csongrádon nem dolgozik annyi műszaki a különböző szakmákban, hogy velük meg lehetne alakítani valamelyik egyesületet. Más megoldás nem lehetséges, csupán az, hogy a szegediek vegyék őket pártfogásba, s lássák el időközönként például előadókkaival. Viszont a megye Szegedtől távolabb eső városait vonattal nemigen lehet hamar elérni, egy-egy tárgykör iránt pedig nem várható széles körű érdeklődés. Nehéz dologra vállalkozik tehát, aki elhatározza, mégsem mond le a vidéki műszaki és tudományos értelmiség folyamatos képzéséről.

A meglévő szakemberek felhasználása

Mindenki tudja már, hogy az Alföld iparosítása egyre nagyobb méreteket ölt. Csongrád megye városaiban is mind több ipari üzem települ meg. Sokszor az görődít akadályt új üzemek gyors létrehozása elé, hogy könnyen rámondják a vidékre: hiába teszünk oda gyárat, nem bírják biztosítani hozzá a műszaki gárdát. Kézenfekvő, hogy

képzett szakemberek nélkül valóban nincs értelme a vidéki iparfejlesztésnek. Márpedig honnan lehetne képzett szakembereket szerezni? A technikumokból és az egyetemekről kevés jut el vidékre még mostanság. S aki eljut, annak sincs meg a kellő gyakorlata, hiszen fiatal. Legbiztosabb és legalkalmasabb a már ott élő szakemberek felhasználása. De ez csak akkor lehetséges, ha tudásuk nem rekedt meg amennyiben lépést tartott a műszaki fejlődéssel.

Ha nem foglalkozik velük senki, mondja a másik vitatkozó fél, az előbb-utóbb bajt okoz. Nehéz ugyan ennek a munkának a megszerzése, de mégis mielőbb el kell kezdeni.

Ha ki is marad néhány

Persze itt helyben könnyebb a szervezés, könnyebb szép eredményt elérni. Lehet, hogy a megye többi városára fordított munka vala-

mielyst visszaveti majd az ittenit, de végeredményben a kettő párhuzamosan is el-képzhető. Ha lépésről lépésre sikerül elérni, hogy a vásárhelyi, makói, szentesi és csongrádi műszaki vagy tudományos területen tevékenykedő emberek számára is megnyíljon a továbbképzés, a fejlődés lehetőségei, akkor nem olyan nagy csapás, hogy néhány szegedi egyelőre kimarad, s csak talán később kerül az MTESZ vonzási körébe.

Vidéken vagy helyben? Ez a kérdés. S a felelet: először és minél hamarabb vidéken. Persze közben helyben is, ha az utóbbi lassabb is lesz, mint ahogy megszokták. A vitára szükség van. Főképpen azon érdemes vitatkozni, hogy milyen eszközök felelnek meg leginkább a cél elérésére.

F. K.

Elkészült a tavalyi lakásépítkezések mérlege

A Központi Statisztikai Hivatal munkatársai összeállították a múlt évi lakásépítkezések részletes »eredménylistáját«. Az összeállításból kitűnik, hogy hazánk lakásállománya egy esztendő alatt 54 281 új otthonnal gyarapodott. A községekben 25 770, Budapesten 10 881, a többi városokban pedig 17 630 lakást adtak át rendeltetésének. A legtöbb új

otthon — 28 852 — kétszobás.

A statisztikai beszámolóból kitűnik, hogy a megyei jogú városok közül tavaly — Budapest után — Miskolcon volt a legnagyobb arányú lakásépítkezés: itt 1856 lakás készült el. Pécsért 1025, Debrecenben 884, Szegeden pedig 833 otthonba költözhetett be a lakók. Nagy erőfeszítéseket tettek a lakás-helyzet javítására a megyékben is. (MTI)

Tizenhat interpelláció

A mikor napirend után bejelentette a tanácsülés elnöke, hogy interpellációk következnek, és megkérdezte, kinek van közérdekű bejelentése, problémája, egyszerre megelénkült a nagyterem: tizenhatan nyújtották a kezüket. Volt köztük egészen fiatal tanács-tag, mint ifj. Pór Lajos, idős, mint Nitsinger Gyula, Sári János, Nagy Sándor, asszony, mint Nyilas Zoltánné, régi, gyakorlott tanács-tag, mint Kalmár Ferenc, s új, mint Gerebecz Béla vagy Börcsök Lajos. De talán még többen is lettek volna, ha az idő nem jár olyan fürge lábakon. Hiszen így is majdnem két óra hosszat záporoztak a város parlamentjében a kérdések és panaszok, a lakosság jogos igényeit sürgető bejelentések. Határozottság, szenvedély és türelmetlenség színezte a hangot. Erzett a gond, a felelősség mindegyik felszólalásból: »Nekem erre választ kell vinnem a választóknak!« — »Magunk is hozzáfognánk a munkához, csak a döntést várjuk.« — »Nincs sok idő a latolgatásra, sürgősen intézkedni kell!«

A tartalom pedig? Hát ilyesmikről volt szó: az MSZMP-nek a munkásosztály helyzetére vonatkozó határozata alapján meg kell gyorsítani a külső városrészek fejlesztését, városiasabb szintre kell emelni út- és járdahálózatukat, gondoskodni kell az itt lakó munkásoknak megfelelő és elegendő ivóvízről, javítani kell a kereskedelmi ellátást és az üzletek kulturáltságát a peremrészekben, meg kell szüntetni

az egészségtelen és veszélyes nyílt csatornákat!

Nemes Attila petőfitelep-i tanács-tag pedzette meg először a témát és bőséggel ismertette, mi minden hiányzik még például Új-Petőfitelepen ahhoz, hogy az ott lakó munkások számai lakóhelyükön is nagyobb mértékben és arányosan érezhessék a szocializmus gondoskodását. Nincs elegendő víz... S hogy ez típus-eset a külső városrészekben, ahhoz sorra jöttek a bizonyítékok. Gerebecz Béla és Sári János is ezt panaszolta legindulatosabban József Attila-telepről, Egyeki Zsigmond Béketelepről, Kalmár István Ságváritelepről. Ha mentőre, tűzoltóságra vagy rendőrré lenne szükség éjjel, vagy a kora reggeli órákban, lehetetlen telefonhoz jutni Új-Petőfitelepen, Móraváros és Alsóváros külső részén. Esős időben térdig sárosak az emberek az elhanyagolt járdák és rossz útjárók miatt. S különösen ott gond ez, ahol az iskoláig vagy az óvodáig is messze kell menni a gyerekeknek, vagy az első villamoshoz, autóbushoz a munkásoknak, háziasszonyoknak. S már itt is vagyunk a közlekedésnél! Hányan és hányan járnak dolgozni Újszegedre, a konzervgyárba vagy a textilművekbe Külső-Baktóbból, Petőfitelep külső körzetéből! Egy óra, amíg a körtöltésig eljutnak, az első villamoshoz. De ha reggelente csinálna egy kört egy autóbusszal, s műszak végzetével ismét lenne mivel hazautazniuk, óriási jelentőség lenne számukra. Másfél-két órával több lenne naponta a pihenőidejük, itt spórolhatnánk nekik például értékes perceket a művelődésre, tanulásra, asszonyoknak a házi munkára. Vagy ha például Újszeged külső részén nyitnának végre egy húsboltot, nem kellene az asszonyoknak végigszaladni a várost egy-egy ebéd miatt. Ha a TÚZEP végre megszervezné, hogy kis tételben is vásárolhassanak valahol meszet az emberek a kertipermetezéshez, a ház aljának vagy a verandának a kipingálásához, nem kerülne napokba egy ilyen apró beszerzés, hiszen most valósággal össze kell szervezni egy-egy »mész-szövetkezetet«. föl kell hajtani olyan társakat, akikkel közösen meg lehet venni egy mázsa meszet.

Ránylik a tanács-tagok szeme más városrészekre és választóköreikre is. A baktói Nagy Sándor például a József Attila sugárút elején diszolgó »kuka-parkot« aposztrofálja. Milyen csinos kis parkot lehetne ott, a város szívében csinálni, a kóraktár és a szemetes helyén! S mennyivel eredményesebb lenne a városépítés, ha nem mindig csak a lakosság buzgósgára apellálnánk, hanem a középületekben működő hivatalok és intézmények készségére is — mondogatja Engi József, és oda cimezi véleményét a végrehajtó bizottságnak is. Sokkal szebb lenne a tanács-háza is, ha az ablakokból néhány sor virág bólogatna. Szél László az elen emelte fel szavát, hogy sok orvosi rendelőben nem kezdik meg a betegvizsgálatot a hirdetett időpontban, csak fél-egy órákkal később, és sokat kell bosszankodniuk az embereknek az elvesztett idő, a tétlen várakozás miatt. És a bíráló tühegyére kerülnek a szervezetlenségi oktatárságok is. Az, hogy a Mihálytelek és Ságváritelep közötti út felújításához megkezdtek az építőanyag fuvarozását, s egyszerűen rakodók és gépkocsik jöttek, hogy visszafuvarozzák. De másik példa is van Börcsök Antal tarsolyában. Kutat fűrtak, amelyet le kellett zárni, mert nem gondoskodtak a víz elvezetéséről. Az ilyesmi sokkal nagyobb bosszúság, mintha nem lenne ott a kút, mert így már a pénzt és munkát is sajnálja az ember.

Több szószólója volt a közbiztonságnak is. Csamangó Lajosné azt az észrevételt közölte a tanácsal, hogy

azokon az utcákon, ahol elhanyagolt, rossz az úttest, kerékpárosok és motorosok is előszeretettel használják a járdát. A közlekedési ellenőrzés talán segítené ezen a veszélyes helyzeten.

Nem akarok azonban jegyzőkönyvet írni a hétfői tanácsülésről, bizonyára ez a példatár is meggyőzi az olvasót arról, hogy mi történik a város parlamentjében. Elvek valószínűleg ott meg. Olyan elvek, amelyekről a választások előtt és idején, mint követelményekről beszélünk. Alkotó, aktív tanácsot akarunk, s a testületbe olyan emberek, akik nem csupán közéleti tisztségnek tekintik megbízatásukat, hanem a közösségért való járadózás szüntelen kötelességének. Akik ott élnek a lakosság körében, akik közvetlenül érzik, hogy hol szorít a cipő és hallják a panaszokat a kútnál, a boltban, az utcákon összevisszázó beszélgetők között. Akikhez bizalommal fordulnak az emberek, mert tudják róluk, hogy eljárhatnak közérdekű ügyeikben. Ez a tizenhat interpelláció talán bizonyít. Mint ahogyan az is, hogy rendkívül eleven szellem honosított meg az új tanácsban. A tanács-tagok érvelnek, vitatkoznak megbízóik érdekeiért, egy járdáért, kútért, üzetért, s bírálják az észretlenségeket, a pazarlást, a gondatlanságot. Most is többet kértek, hogy ha valami történik egy-egy kerületben, arról a tanács-tagok előre tudjanak, s egyrészt tájékoztassák a lakosságot arról, ami készül, másrészt elejét vehessék bizonyos oktatárságoknak.

Amikor Engi József beszélt, a Hazafias Népfrent egyik tisztségviselője halkán megjegyezte: »Az ilyen tanács-tagok nagyon sokat érnek. Örülök, hogy jól dolgoznak az újonnan megválasztottak is...« De ez az elismerés nem egyedül a felszólalásért volt. Elsősorban azért, mert Engi József a maga körzetében munkára is szólította az embereket. Nem vártak arra, hogy majd csak telik a költségvetésből az utca aszfaltozására, vagy kikövezésére, mikor nagy volt a sár, maguk csinálták salakjárdát. S ebben a nemben nem Engi József az egyetlen sem az új, sem a régi tanács-tagok közül. S éppen ez hitelesítette az interpellációkat is. Nem benyújtott számla, követelés volt egy-egy panasz, hanem jelzés: erre, meg erre lenne szükségünk, nézzük meg a lehetőségeket, és azt, hogy mi járul ránk a munkából. Hiszen éppen ezen a tanácsülésen, alig fél órával előbb szavazott a testület a költségvetés dolgában. Nincs honnan lefaragni, honnan elvenni, minden forintnak megvan a helye. Az anyagi eszközöket tehát meg kell pótolni társadalmi igyekezetel, újabb lehetőségek felkutatásával, s igazsággal kell tenni az elosztást a fontossági sorrend tiszteletben tartásával. Ez a fontossági sorrend pedig most kétségteletlenül úgy lesz igazságos, ha több figyelem jut a munkásságra, azokra a telepekre is, ahol ezer meg ezer szorgalmas dolgozó ember él, igen lassan változó, s más városrészekhez képest még elmaradott körülmények között.

Mindenkét és panaszt megőriz és hitelesíti a jegyzőkönyv, s ahogyan nem szunyadtak el a lapok között a jelölgyűlések idején szóvártatott közérdekű kérdések, ezek is életre kelnek a szakigazgatási szervek munkájában. A legközelebbi találkozókon, amikor a tanács-tagok ismét összejönnek választóikkal, már ott lesz a válasz az interpellációira irásban. Hogy ezeken a találkozókon majd a lakosság is interpellál? Az természetes. Hiszen ez a munkaszellem úgy ér valamit, ha folytonossága soha nem szakad meg. Ha a következő tanácsüléseken is éppen ilyen szenvedély szítja majd a tanács-tagokat megbízatásuk gyakorlásában!

SZ. SIMON ISTVÁN

Hétköznap az Ifjú Gárda otthonban

Százharminc gyerek éli egyforma, de mégsem egyhangú életét nap mint nap Újszegeden, az Ifjú Gárda városban. Mindennap fél 6-kor kelnek, és 7 órakor már mindannyian elfoglalják munkahelyüket. Ki a női szabóságban, ki az asztalosműhelyben, ki a kertészetben. Attól függően, melyik szakmát tanulják. Délután fél 4-ig, az ebédidőt kivéve, meg sem áll a munka.

A tanulóotthon, akár valami komoly üzem, bevételi tervvel dolgozik. Félmillió forintot hoznak a »konyhára« évenként a gyerekek. A méret után készített, jól szabott ruhákat, az apróbb, nagyobb bútordarabokat szívesen rendel meg tőlük a lakosság, s a kertészet terményei is népszerűek. A virágkertészet például egyetlen piaci napon 1200 forintot árult a közelmúltban. A zöldségféléket, a salátát, sóska sokan vásárolják.

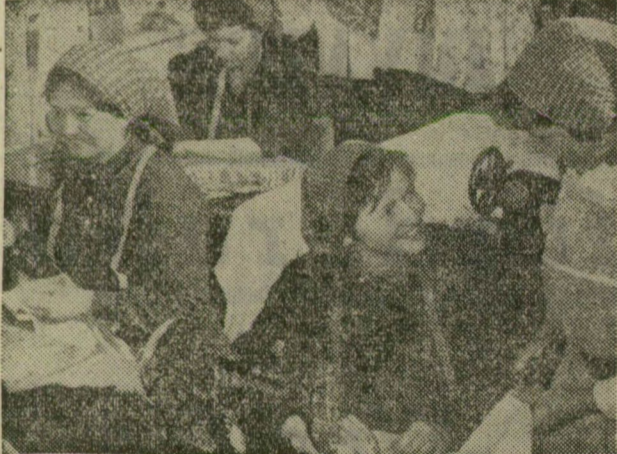
A parkápolók és a kőművesek az otthon kerítésén belül tevékenykednek: rendben tartják a virággyakat, s építkeznek. Eppen most készül a bejáratnál egy új ház a kapus számára. A telefonközpont is itt kap majd helyet.

Délutánra hazaérkeznek azok is, akik aznap éppen iskolában voltak. Azután megkezdődik a tanulás. Estefelét pedig próbához látanak a műkedvelő színészek, táncosok, benépesül a sportpálya is. Nincs olyan perce a napnak, hogy unatkozhatnának az Ifjú Gárda lakói. A változatos munka, s változatos szórakozás megteremtí a hétköznapok örömeit.

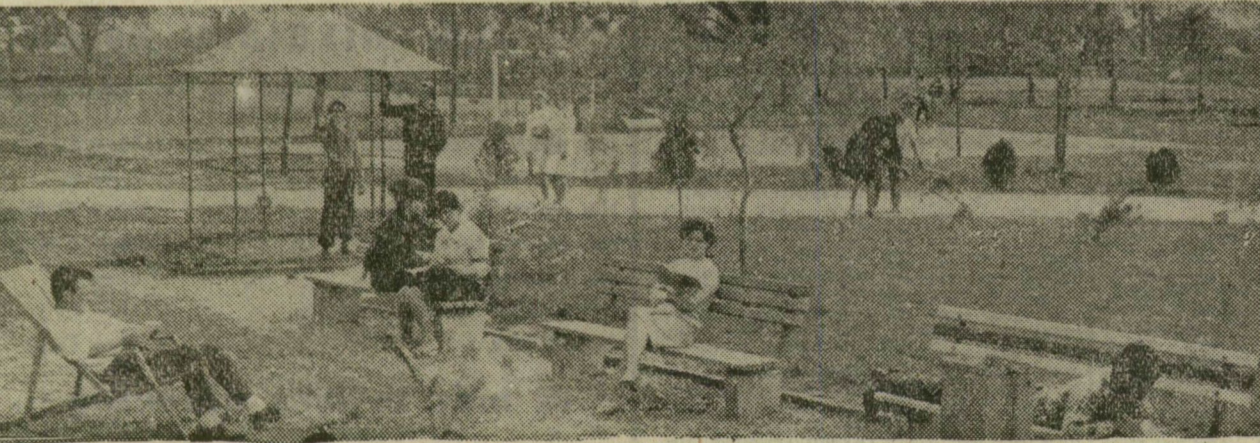
(Somogyiné felv.)

Az üvegházban tevékenykedik Kása Mária és Sári József, aki egyébként az otthon saját állatkertjének vezetője

Bartha Erzsébet és Lévai Margit keze alól már csinos ruhák kerülnek ki.

Délutáni tanulás a kellemes hangulatú, virágos parkban